

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΟ ΟΛΟΗΜΕΡΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΘΕΣΜΟΣ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΩΝ ΟΛΟΗΜΕΡΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Το σχολείο, ως ένας κατεξοχήν κοινωνικός θεσμός, δεν μπορεί να παραμένει αναλλοίωτο μπροστά στις ραγδαίες αλλαγές της κοινωνίας μας.

Η αντιστοιχία μεταξύ των νέων κοινωνικών συνθηκών και της εκπαίδευσης καθιστούν προφανή την ανάγκη μιας ριζικής αναμόρφωσης του εκπαιδευτικού συστήματος που να περιλαμβάνει νέες συνθήκες σχολικής ζωής και διαδικασίες μάθησης, νέα γνωστικά αντικείμενα, αναβαθμισμένες υποδομές και αναπροσαρμοσμένο ωρολόγιο πρόγραμμα.

Η αναμόρφωση αυτή στη Δημοτική Εκπαίδευση, μπορεί να συντελεστεί και στα πλαίσια του Προαιρετικού Ολοήμερου Σχολείου.

A. ΓΕΝΙΚΑ

1. Στόχοι Προαιρετικών Σχολείων

Ο θεσμός του Προαιρετικού Ολοήμερου Σχολείου συμβάλλει ουσιαστικά στον στόχο του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας (Υ.Π.Α.Ν) για ποιοτική αναβάθμιση της παιδείας μας.

Η χρησιμότητα του θεσμού είναι σήμερα ευρέως αποδεκτή, γιατί μεταξύ άλλων:

- Βοηθά στην ολόπλευρη καλλιέργεια και ανάπτυξη του παιδιού.
- Δίνει την ευκαιρία στα παιδιά να τύχουν καθοδήγησης για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από εκπαιδευτικούς και άλλο εξειδικευμένο προσωπικό.
- Εμπλουτίζεται το αναλυτικό πρόγραμμα με θέματα που ικανοποιούν ειδικά ενδιαφέροντα των παιδιών, καθώς και με δραστηριότητες που προάγουν την κοινωνικοποίηση, τη δημιουργικότητα, τη φιλιαναγνωσία, την ερευνητική διάθεση, την αισθητική καλλιέργεια, τις πρακτικές ικανότητές τους.
- Παρέχεται χρόνος στα παιδιά για διεκπεραίωση της κατ' οίκον εργασίας τους και ευκαιρίες αντιμετώπισης μαθησιακών και άλλων δυσκολιών.
- Προετοιμάζονται και οργανώνονται καλύτερα αθλητικές, καλλιτεχνικές και άλλες δραστηριότητες, που εμπλουτίζουν τη σχολική ζωή, χωρίς να επηρεάζονται δυσμενώς οι άλλοι τομείς της σχολικής εργασίας.
- Απαμβλύνεται η ανισότητα ευκαιριών που υπάρχει ανάμεσα στα παιδιά, λόγω του φαινομένου των απογευματινών φροντιστηριακών μαθημάτων και άλλων δραστηριοτήτων.
- Περιορίζονται τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενοι γονείς αναφορικά με

- την επίβλεψη των παιδιών τους.
- Προλαμβάνεται και περιορίζεται η παιδική παραβατικότητα. Τα παιδιά απασχολούνται επωφελώς και αποτρέπονται από το να αναπτύξουν αντικοινωνική συμπεριφορά ή δράση.
  - Καταπολεμείται η άμετρη τηλεθέαση και η αλόγιστη χρήση ηλεκτρονικών συσκευών.
  - Αξιοποιούνται τα σχολικά κτίρια και οι σχολικές εγκαταστάσεις για περισσότερο χρόνο, πέρα από τη χρήση τους για το ημερήσιο πρόγραμμα του σχολείου.

2. Η λειτουργία του Προαιρετικού Ολοήμερου Σχολείου στην Κύπρο

Η διαβούλευση για την εφαρμογή του Προαιρετικού Ολοήμερου Σχολείου άρχισε συστηματικά από το 1995. Για τον σκοπό αυτό έγιναν συναντήσεις με διάφορους φορείς της Κύπρου καθώς επίσης και με εκπροσώπους του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Ελλάδας. Τον Οκτώβριο του 1995 συστάθηκε σχετική Επιτροπή, από εκπροσώπους του Υπουργείου, του Γραφείου Προγραμματισμού, της Συνομοσπονδίας Ομοσπονδιών Συνδέσμων Γονέων και της Παγκύπριας Οργάνωσης Ελλήνων Δασκάλων, η οποία μελέτησε και αξιολόγησε τις σχετικές παραμέτρους του θεσμού. Τον Οκτώβριο του 1998, το Υ.Π.Α.Ν αφού μελέτησε τα πορίσματα της Επιτροπής, υπέβαλε προς το Υπουργικό Συμβούλιο ολοκληρωμένο Στρατηγικό Σχέδιο.

Η έγκριση της εφαρμογής του θεσμού από το Υπουργικό Συμβούλιο οδήγησε στην πειραματική εφαρμογή του Προαιρετικού Ολοήμερου Σχολείου κατά τη σχολική χρονιά 1999-2000, σε 9 Δημοτικά Σχολεία παγκύπρια. Λειτουργήσαν δύο σχολεία με απογευματινό πρόγραμμα μέχρι τις 4:00 μ.μ., δύο σχολεία με απογευματινό πρόγραμμα μέχρι τις 2:45 μ.μ. και στα υπόλοιπα πέντε έγινε επέκταση του χρόνου παραμονής των παιδιών των μικρότερων τάξεων (Α'-Γ') μέχρι τις 1:05 μ.μ.

Η δοκιμαστική εφαρμογή του θεσμού του Προαιρετικού Ολοήμερου Σχολείου αξιολογήθηκε από ειδική Επιτροπή Αξιολόγησης, στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι του Πανεπιστημίου Κύπρου, του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, της Οργάνωσης Επιθεωρητών Δημοτικής Εκπαίδευσης (ΟΕΔΕ), της Παγκύπριας Οργάνωσης Ελλήνων Δασκάλων (ΠΟΕΔ) και της Παγκύπριας Συνομοσπονδίας Ομοσπονδιών Συνδέσμων Γονέων Δημοτικής Εκπαίδευσης. Η πρώτη φάση αξιολόγησης της δοκιμαστικής εφαρμογής του Προαιρετικού Ολοήμερου Σχολείου ολοκληρώθηκε τον Μάιο του 2000 και ετοιμάστηκε σχετική έκθεση, η οποία παραδόθηκε στον Υπουργό Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας. Με βάση την έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης, ο θεσμός του ολοήμερου κρίθηκε ως επιτυχής και ως κοινωνικά και εκπαιδευτικά επωφελής. Κατά τη σχολική χρονιά 2000-2001, εφαρμόστηκε το Προαιρετικό Ολοήμερο Σχολείο σε 25 σχολεία παγκύπρια, ενώ από το 2002 άρχισε η ένταξη των Ειδικών Σχολείων στον θεσμό των ΠΟΣ.

Τα επόμενα σχολικά έτη το Υ.Π.Α.Ν. επέκτεινε συνεχώς το θεσμό του Προαιρετικού Ολοήμερου Σχολείου σε ολοένα και μεγαλύτερο αριθμό Σχολείων. Τη σχολική χρονιά 2005-2006 ο θεσμός λειτουργήσε για πρώτη φορά και σε 9 Δημόσια Νηπιαγωγεία.

3. Στατιστικά στοιχεία εφαρμογής του θεσμού Προαιρετικών Ολοήμερων Σχολείων

Ο θεσμός των Προαιρετικών Ολοήμερων Σχολείων συνεχίζεται με επιτυχία μέχρι και σήμερα. Κατά τη τρέχουσα σχολική χρονιά 2024-2025 λειτουργούν 258 Προαιρετικά Ολοήμερα Σχολεία, 156 Προαιρετικά Ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία, 94 Νηπιαγωγεία και 8 Ειδικά Σχολεία.

Προαιρετικά Δημοτικά και Ειδικά Σχολεία

Προαιρετικά Ολοήμερα Νηπιαγωγεία

4. Κανονισμοί Λειτουργίας Προαιρετικού Ολοήμερου Σχολείου

Σε ό,τι αφορά θέματα που άπτονται του τρόπου λειτουργίας, των κανονισμών, της ασφάλειας μαθητών/τριών και εκπαιδευτικών και για οποιοδήποτε άλλο θέμα είναι δυνατό να παρουσιαστεί, εφαρμόζονται οι πρόνοιες των ισχυόντων κανονισμών λειτουργίας δημοτικών σχολείων και γενικότερα η ισχύουσα εκπαιδευτική νομοθεσία που αναφέρεται στη λειτουργία των δημόσιων σχολείων.

4.1. Ημέρες και ώρες λειτουργίας ΠΟΣ

Το Προαιρετικό Ολοήμερο Σχολείο λειτουργεί καθημερινά με 4 (τέσσερις) πρόσθετες απογευματινές περιόδους των 40 λεπτών. Η συμμετοχή των μαθητών/τριών στον θεσμό του ολοήμερου σχολείου είναι προαιρετική. Η φοίτηση, όμως, όσων παιδιών αποφασίσουν να συμμετέχουν στο θεσμό, είναι υποχρεωτική μέχρι τις 15:05 τουλάχιστον και υποχρεωτικά για 5 φορές την εβδομάδα (Δευτέρα-Παρασκευή), από την τέταρτη Δευτέρα του Σεπτεμβρίου μέχρι τη λήξη των μαθημάτων του σχολικού έτους.

4.2. Αριθμός παιδιών ανά τμήμα

Ο μέγιστος αριθμός των παιδιών ανά τμήμα έχει οριστεί στα 20. Μετά την 3^η περίοδο και την αποχώρηση των μαθητών που έχουν δηλώσει ότι θα αποχωρούν στις 15:05, πιθανόν να γίνεται σύμπτυξη τμημάτων, με ανώτατο όριο πάντοτε τα 20 παιδιά. Η συγκρότηση των τμημάτων και των ομάδων εξαρτάται από τις ηλικίες των παιδιών και την αξιοποίηση του διδακτικού προσωπικού.

4.3. Ειδική Εκπαίδευση

Παιδιά που φοιτούν σε ΠΟΔΣ ή ΠΟΝ Δημοτικά Σχολεία και στηρίζονται με σχολική/ό συνοδό/βοηθό κατά τη διάρκεια της πρωινής φοίτησής τους, μπορούν να ζητήσουν τη στήριξη της/του σχολικής/ού συνοδού/βοηθού και κατά την παρακολούθηση του Προγράμματος του Προαιρετικού Ολοήμερου Σχολείου.

4.4. Εξοπλισμός των σχολείων που εφαρμόζεται ο θεσμός των ΠΟΣ

Τα σχολεία που επιλέγουν να λειτουργήσουν ως Προαιρετικά Ολοήμερα, λειτουργούν με τις υφιστάμενες κτιριακές εγκαταστάσεις. Για την αποτελεσματική λειτουργία του θεσμού απαιτείται ο εξοπλισμός των σχολείων με:

- τραπέζια - καθίσματα
- ψυγείο – δίσκοι – μαχαιροπίρουνα - ποτήρια
- οπτικοακουστικά μέσα
- βιβλία για εμπλουτισμό των βιβλιοθηκών
- βιβλία για τη διδασκαλία των Αγγλικών, των Η.Υ. κτλ.
- Αναλώσιμα υλικά για τη διδασκαλία διάφορων μαθημάτων ενδιαφέροντος, όπως π.χ. Τέχνης, Σχεδιασμού και Τεχνολογίας, Φυσικής Αγωγής
- Γραφική ύλη (χαρτί φωτοτυπικού, μελάνι εκτυπωτή, κ.τ.λ.)
- Επιτραπέζια παιχνίδια

Για την αγορά του πιο πάνω εξοπλισμού, το Υ.Π.Α.Ν. εμβάζει στην οικεία Σχολική Εφορεία το απαραίτητο χρηματικό ποσό. Η διεύθυνση του σχολείου σε συνεργασία με τον Σύνδεσμο Γονέων απευθύνεται στη Σχολική Εφορεία για την αγορά του εξοπλισμού, σύμφωνα με τις προδιαγραφές που δίνονται από το Υ.Π.Α.Ν. Σημειώνεται ότι η αγορά των ηλεκτρονικών υπολογιστών, tablets, εκτυπωτών, βιντεοπροβολέων, διαδραστικών πινάκων, επίπλων, δεν καλύπτεται από το κονδύλι των λειτουργικών εξόδων που λαμβάνει η οικεία Σχολική Εφορεία για τις ανάγκες λειτουργίας του Ολοήμερου Σχολείου. Το κονδύλι που προορίζεται για την κάλυψη των λειτουργικών εξόδων του Ολοήμερου Σχολείου αφορά **αποκλειστικά** αγορές για εκπαιδευτικούς λόγους και δεν επιτρέπεται η χρήση του για την κάλυψη άλλων εξόδων (π.χ. σίτισης, καθαριστικών κ.ά).

4.5. Επιχορήγηση σίτισης των παιδιών που φοιτούν στα ΠΟΣ

Η σίτιση των παιδιών στο Π.Ο.Σ. επιχορηγείται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Παιδιά των οποίων οι γονείς/κηδεμόνες είναι:

- Λήπτες/ριες Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (Ε.Ε.Ε.). Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η προσκόμιση του εντύπου «Βεβαίωση Οικογενειακής Μονάδας», η οποία παραχωρείται από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας (Υ.Κ.Ε.).
- **Παιδιά** υπό τη νομική φροντίδα των **Υ.Κ.Ε.** (παιδικές στέγες, ανάδοχες οικογένειες).

Τα απαραίτητα πιστοποιητικά/δικαιολογητικά **θα πρέπει να εκδίδονται εντός του τρέχοντος έτους** και να παραδίνονται έγκαιρα στη διεύθυνση του σχολείου. Σε άλλη περίπτωση δεν θα μπορεί να δίνεται η επιχορήγηση.

β) Άπορες οικογένειες

Για την επιλογή των άπορων παιδιών που χρήζουν επιχορήγησης και δεν ανήκουν στις πιο πάνω περιπτώσεις και προέρχονται από

- (α) πολύτεκνες οικογένειες
- (β) μονογονεϊκές οικογένειες
- (γ) οικογένειες με διαζευγμένους γονείς
- (δ) παιδιά αναπήρων και
- (ε) δυσπραγούσες οικογένειες,

συγκαλείται Συμβουλευτική Επιτροπή, της οποίας μέλη είναι, δύο εκπρόσωποι του διδακτικού προσωπικού (διευθυντής/διευθύντρια και ένας/μία εκπαιδευτικός), δύο εκπρόσωποι του Συνδέσμου Γονέων και ένας/μία εκπρόσωπος της Σχολικής Εφορείας. Η επιλογή με βάση τον ακόλουθο πίνακα:

Αριθμός παιδιών που φοιτούν στο Π.Ο.Δ.Σ. ή Π.Ο.Ε.Ε.	Ανώτατος αριθμός άπορων παιδιών
Μέχρι 25 παιδιά	2 παιδιά
Από 26 - 50 παιδιά	4 παιδιά
Από 51 και άνω	6 παιδιά

Η πιο πάνω αναλογία **θα πρέπει να τηρείται αυστηρά** και ως εκ τούτου, δεν πρέπει να καταγράφονται παιδιά πέραν του αριθμού που δικαιούται το κάθε σχολείο. Τα αιτήματα θα πρέπει να γίνονται μέσα στα χρονικά πλαίσια που δίνονται. Εκπρόθεσμες αιτήσεις δεν θα εξετάζονται.

Το ποσό επιχορήγησης της σίτισης ανέρχεται στα €321, το οποίο και θα αποσταλεί στην οικεία Σχολική Εφορεία. Το μηνιαίο ποσό για τη σίτιση **θα πρέπει να πληρώνεται από τον/τη(ν) γονέα/κηδεμόνα του παιδιού**, σε συνεννόηση με τον Σύνδεσμο Γονέων/Κηδεμόνων του

σχολείου, **μέχρι και την έγκριση της αίτησης**. Σημειώνεται ότι ο Σύνδεσμος Γονέων/Κηδεμόνων, αφενός οφείλει να τηρεί **μηνιαίο** αρχείο αποδείξεων, για τη σίτιση όλων των παιδιών τα οποία φοιτούν στο ΠΟΣ και αφετέρου να μπορεί να αιτιολογεί την ορθή διαχείριση της επιχορήγησης της σίτισης σε περίπτωση ελέγχου από την οικεία Σχολική Εφορεία.

Τα έξοδα και την ευθύνη για τη σίτιση των παιδιών και όλες τις αναγκαίες διευθετήσεις για την προμήθεια/παρασκευή του γεύματος αναλαμβάνουν πλήρως οι γονείς των παιδιών. Το είδος του φαγητού και το πρόγραμμα σίτισης θα πρέπει να είναι σύμφωνο με σχετική εγκύκλιο του Υ.Π.Α.Ν (<http://enimerosi.moec.gov.cy/archeia/1/ypp5570a>)

Η Διεύθυνση και το εκπαιδευτικό προσωπικό του ΠΟΣ επιβλέπει και παιδονομεί κατά τη διάρκεια του γεύματος και της μεσημβρινής ανάπαυσης. Πρωθεί την απόκτηση θετικών στάσεων κατά τη διαδικασία του γεύματος (πλύσιμο χεριών, ορθή χρήση μαχαιροπίρουνων, ευγενική συμπεριφορά κατά τη διάρκεια του φαγητού, κ.ά.), καθώς και την αξία της υγιεινής διατροφής στη ζωή των παιδιών.

B. ΕΙΔΙΚΑ

1. Προαιρετικά Ολοήμερα Δημοτικά (ΠΟΔΣ) και Ειδικά Σχολεία (ΠΟΕΕ)

1.1. Αναλυτικό πρόγραμμα ΠΟΔΣ και ΠΟΕΕ

Το απογευματινό πρόγραμμα του ΠΟΔΣ και του ΠΟΕΕ περιλαμβάνει διάφορες δραστηριότητες, όπως είναι η διεκπεραίωση της κατ' οίκον εργασίας, η ατομική βοήθεια και ενισχυτική διδασκαλία σε παιδιά με σοβαρά μαθησιακά προβλήματα, η ενασχόληση των παιδιών σε δημιουργικές εργασίες σε θέματα ενδιαφερόντων καθώς και η συμμετοχή τους σε παιδαγωγικές, καλλιτεχνικές και αθλητικές δραστηριότητες. Για τη διδασκαλία των Θεμάτων Ενδιαφέροντος και ως εκ τούτου, τον καλύτερο προγραμματισμό των εκπαιδευτικών που εργάζονται στα ΠΟΣ, μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα Αναλυτικά Προγράμματα των Ενιαίων Ολοήμερων Σχολείων.

Για τα μαθήματα των Αγγλικών, των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών, και της Αγωγής Ζωής μπορούν να αξιοποιηθούν τα Αναλυτικά Προγράμματα των Ενιαίων Ολοήμερων Σχολείων τα οποία βρίσκονται στην ιστοσελίδα του Υ.Π.Α.Ν. - Ολοήμερα Σχολεία (http://www.moec.gov.cy/dde/programs/eniaio_oloimero/analytika_programmata.html).

Επίσης, Αναλυτικά Προγράμματα που δίνουν τις κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις Αθλοπαιδιές βρίσκονται στην ιστοσελίδα:

http://www.moec.gov.cy/dde/programs/eniaio_oloimero/pdf/analytika_endiaferonton_eos.pdf

1.2. Ωρολόγιο πρόγραμμα

Το πρόγραμμα του Ολοήμερου Δημοτικού και Ειδικού Σχολείου περιλαμβάνει:

- 40 λεπτά σίτιση (13:05-13:45)
- 40 λεπτά διεκπεραίωση της κατ' οίκον εργασίας ή ενισχυτικής διδασκαλίας (13:45- 14:25)
- 40 λεπτά ενασχόληση με ένα θέμα ενδιαφέροντος Α' (14:25-15:05)
- 15 λεπτά διάλειμμα (15:05-15:20)
- 40 λεπτά ενασχόληση με ένα θέμα ενδιαφέροντος Β' (15:20-16:00)

Σημ. Κάθε Τετάρτη υπάρχει χρόνος για ένα θέμα ενδιαφέροντος Γ' ,π.χ. 3^η και 4^η περίοδος).

Τα θέματα ενδιαφέροντος επιλέγονται από τη Διεύθυνση του σχολείου σε συνεργασία με τον/την Διευθύνων/ουσα του Προαιρετικού Ολοήμερου Δημοτικού Σχολείου (ΠΟΔΣ) και τον/την οικείο/α Επιθεωρητή/τρια. Ορισμένα από τα θέματα αυτά προσφέρονται σε υποχρεωτική βάση και τα υπόλοιπα σε προαιρετική βάση.

Τα θέματα προσφέρονται ως εξής:

- **Υποχρεωτικά** (14:25-15:05), 4 περίοδοι συνολικά εβδομαδιαίως
  1. Αγγλικά ή άλλη γλώσσα: 2 περίοδοι (π.χ. Δευτέρα-Πέμπτη)
  2. Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές (Η.Υ.): 2 περίοδοι (π.χ. Τρίτη-Παρασκευή, εάν υπάρχει εργαστήριο Η.Υ.), ή
  3. Αγωγή Ζωής (Αγωγή Υγείας, Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Κυκλοφοριακή Αγωγή)
- **Προαιρετικά ενδιαφέροντα Α', Β' και Γ'** (15:20-16:00), 6 περίοδοι συνολικά

εβδομαδιαίως, επιλογή τριών από τα πιο κάτω, ανά 2 περιόδους:

1. Αθλοπαιδιές
2. Μουσική
3. Τέχνη (εικαστικές τέχνες)
4. Θεατρική Αγωγή
5. Σχεδιασμός και Τεχνολογία
6. Παραδοσιακός Χορός

Ωρολόγιο Πρόγραμμα Προαιρετικού Ολοήμερου Δημοτικού Σχολείου

ΩΡΕΣ	Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή
13:05-13:45	Σίτιση	Σίτιση	Σίτιση	Σίτιση	Σίτιση
13:45-14:25	ΚΟΕ (Κατ' οίκον Εργασία)	ΚΟΕ	ΚΟΕ	ΚΟΕ	ΚΟΕ
14:25-15:05	Αγγλ. / Η.Υ. / Αγ. Ζωής	Αγγλ. / Η.Υ. / Αγ. Ζωής	Ενδιαφέρον Γ'	Αγγλ. / Η.Υ. / Αγ. Ζωής	Αγγλ. / Η.Υ. / Αγ. Ζωής
15:05-15:20	ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ				
15:20-16:00	Ενδιαφέρον Α'	Ενδιαφέρον Β'	Ενδιαφέρον Γ'	Ενδιαφέρον Α'	Ενδιαφέρον Β'

Σε περιοχές με μεγάλο ποσοστό αλλόγλωσσων παιδιών μπορούν να λειτουργήσουν, στα πλαίσια του Προαιρετικού Ολοήμερου Σχολείου, τάξεις εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας. Την τελική ευθύνη για τον καταρτισμό του απογευματινού ωρολογίου προγράμματος έχει η διεύθυνση του σχολείου (ο/η διευθυντής/ντρια του πρωινού σχολείου σε συνεργασία με τον/την υπεύθυνο του απογευματινού σχολείου, αν είναι άλλος/η). Ο συντονισμός της πρωινής με την απογευματινή ζώνη του σχολείου είναι απαραίτητος και σημαντικός.

2. Προαιρετικά Ολοήμερα Ειδικά Σχολεία (ΠΟΕΕ)

Στα Προαιρετικά Ολοήμερα Ειδικά Σχολεία (ΠΟΕΕ) δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην αξιοποίηση των δυνατοτήτων των παιδιών και την ανάπτυξη των οποιωνδήποτε ταλέντων τους. Ενισχύονται όλες οι μορφές θεραπείας (φυσιοθεραπεία, λογοθεραπεία, κινησιοθεραπεία, μουσικοθεραπεία κ.τ.λ.) με την απασχόληση έμπειρων και προσοντούχων εκπαιδευτών και θεραπευτών. Οι μικρές ομάδες και η εξατομικευμένη εργασία αποτελούν βασικό στόχο στον τρόπο λειτουργίας των ΠΟΕΣ.

3. Προαιρετικά Ολοήμερα Νηπιαγωγεία (ΠΟΝ)

3.1. Αναλυτικό πρόγραμμα ΠΟΝ

Το Προαιρετικό Ολοήμερο Δημόσιο Νηπιαγωγείο λειτουργεί ως προέκταση του πρωινού και διέπεται από την ίδια φιλοσοφία και τις παιδαγωγικές αρχές. Η εργασία που γίνεται συμπληρώνει το πρωινό πρόγραμμα και έχει ως στόχους:

- Την εμπέδωση των πρωινών στόχων σε όλους τους τομείς ανάπτυξης του παιδιού
- Την ενισχυτική διδασκαλία για παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες

- Την ξεκούραση, τη δημιουργική απασχόληση και την ψυχαγωγία των μαθητών/τριών.

3.2. Ωρολόγιο Πρόγραμμα

Το Ωρολόγιο Πρόγραμμα είναι ευέλικτο με παιγνιώδη χαρακτήρα και ελαστική δομή που να εξασφαλίζει τη συνέχεια και τη συνέπεια με το πρωινό πρόγραμμα και με τη φιλοσοφία που το διέπει. Ο τεμαχισμός σε περιόδους γίνεται για καθαρά πρακτικούς λόγους, για υπολογισμό του εργάσιμου χρόνου των εκπαιδευτικών που υπηρετούν στο ΠΟΝ, για εναλλαγή και ποικιλία δραστηριοτήτων, για διέγερση και διατήρηση του ενδιαφέροντος καθώς και για διασφάλιση της ενεργητικής συμμετοχής των παιδιών.

Το πρόγραμμα του ΠΟΝ περιλαμβάνει:

- 40 λεπτά σίτιση (13:05-13:45)
- 40 λεπτά ξεκούραση ή σιωπηρές δραστηριότητες (13:45-14:25)
- 40 λεπτά δημιουργικές, παιγνιώδεις δραστηριότητες, γλωσσικές, μαθηματικές δραστηριότητες, εξοικείωση με την τεχνολογία, και ψυχαγωγία (θεατρική και μουσική αγωγή, κίνηση, χορό και εικαστική έκφραση) (14:25-15:05)
- 15 λεπτά διάλειμμα (15:05-15:20)
- 40 λεπτά ήσυχες δραστηριότητες για καλλιέργεια δεξιοτήτων ή ομαδικά παιχνίδια (15:20-16:00)

Ο χρόνος σίτισης και ξεκούρασης πρέπει να θεωρείται ενιαίος. Εάν η σίτιση διαρκέσει λιγότερο από 40 λεπτά τα παιδιά ξεκουράζονται, ή ασχολούνται με σιωπηρές δραστηριότητες.

Μπορεί να γίνει διαπλοκή των γλωσσικών/μαθηματικών δραστηριοτήτων με τις δημιουργικές, μουσικές, κινητικές, θεατρικές και εικαστικές δραστηριότητες. Η μετάβαση από τη μια δραστηριότητα στην άλλη πρέπει να γίνεται με φυσικό και παιγνιώδη τρόπο έτσι που η μάθηση να είναι μια ενδιαφέρουσα, ευχάριστη και δημιουργική εμπειρία.

Ωρολόγιο Πρόγραμμα Προαιρετικού Ολοήμερου Δημόσιου Νηπιαγωγείου

ΩΡΕΣ	Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή
13:05-13:45	Σίτιση	Σίτιση	Σίτιση	Σίτιση	Σίτιση
13:45-14:25	Ξεκούραση	Ξεκούραση	Ξεκούραση	Ξεκούραση	Ξεκούραση
14:25-15:05	Δημιουργικές Δραστηριότητες	Δημιουργικές Δραστηριότητες	Δημιουργικές Δραστηριότητες	Δημιουργικές Δραστηριότητες	Δημιουργικές Δραστηριότητες
15:05-15:20	ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ				
15:20-16:00	Ήσυχες Δραστηριότητες	Ήσυχες Δραστηριότητες	Ήσυχες Δραστηριότητες	Ήσυχες Δραστηριότητες	Ήσυχες Δραστηριότητες